

VEČERNI LIST

Cene po poštni:

za celo leto . R 53'—
za pol leta . R 25'—
za četrt leta . R 13'—
za 1 mesec . R 4'50

Za Ljubljano mesečno 4'50

Uredništvo in uprava:

Ropitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Posamezna številka 30 vin.

NEODVIŠEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Manifestacija koroškega delavstva.

Blamirani socialisti.

Mežica, 7. januarja. Tukaj se je na Sv. Treh Kraljev praznik vršil delavski politični shod, na katerem je poročal posl. Smoderj o temeljih, na katerih je bila osnovana naša država in o političnem in gospodarskem oziru. Zborovalci, ki niso imeli vsi prostora v Tofovi dvorani, so z živahnim pritjevanjem in ploskanjem govornikovim izvajanjem odobrili jasno politično Jugoslovanskega kluba. Na shodu je bilo tudi lepo število socialistov, ki so prišli z namenom, da shod razbijejo, pa so si tekom shoda premislili, ko so slišali govornika in videli razpoloženje zborovalcev. Njihov govornik Stanko Pitamic je ob veliki veselosti zborovalcev napadal se-

dajno demokratsko-socialistično vladu in ožigosal politike, ki hrepenijo samo po ministrskih stolčkih, ki pa niso zmogni za vladu. (Burna veselost in klici: Kristan.) Na shodu je bila sprejeta sledeča resolucija: Na političnem shodu v Mežici dne 6. januarja 1920 zbrani zborovalci pozivajo vladu, da zastavi ves svoj vpliv, da se naši ujetniki v Italiji in Sibiriji čimprej povrnejo; protestirajo najodločneje proti nameravanemu šolskemu načrtu; zahtevajo splošno žensko volilno pravico za občinske in državnozbornske volitve in takojšnje sklicanje parlamenta ter izrekajo Jugoslovanskemu klubu svoje zaupanje. Proti resoluciji je bil samo en socialist.

Prekmursko ljudstvo proti demokratični vladi.

(Izvirno poročilo »Večernega lista«.)

Murska Sobota, 7. januarja. Nevolja, ki vlada proti naši demokratsko-socialistični vladi med jugoslovansko čutečim ljudstvom v Prekmurju, je še narastla vsled nečuvnega postopanja v zadnjih dneh do vrhunca. Božična številka edinega lista prekmurskih Slovencev, »Novin«, je bila cela zaplenjena. Onega lista, ki so ga prekmurski rodoljubi ustanovili in vzdrževali pod mažarsko strahovladu, da so ohranili naš jezik onostran Mure in tako rešili lep kos našega narodnega telesa pred nasilnim potujenjem. In glejte, pod mažarsko strahovladu ni bil list nikoli v celoti zaplenjen. Naša uradniška uprava pa, ki smatra prikrižanje resnice in zatiranje svobodne besede za eno najglavnejših svojih opravil, si je drznila to storiti.

misar v Dolnji Lendavi ni imel baje nič proti listu. Ni čuda, če je tako postopanje razburilo ljudstvo do skrajnosti, da se je dvignilo kot en moč in protestiralo proti temu. — Občine so poslale sledeči protest:

»Z razburjenostjo in s popolnim nezadovoljstvom protestiramo proti temu, da je bil o Božiču naš edini prekmurski list »Novine« zaplenjen. Ta zaplenitev žali naše krščansko narodno prepričanje zato, ker so nas one v tem duhu vzgajale, tembolj pa nas peče to, ker se nam pod ogrsko vladu kaj takega ni pripetilo. Zahtevamo, naj nam »Novine« zopet izročijo in razdele med naročnike. Naši največji sovražniki so dobili z zaplenitvijo v roke orožje, katero so že do zdaj obračali proti nam, a zdaj še bolj, ko smo odločno jugoslovanskega mišljenja, češ: »Glejte, prav smo vam pravili, da Jugoslavija preganja vaš jezik in vašo vero.«

Ta protest so podpisali ljudje iz občin in vasi: Ižekovci, Melinci, Belatinci, Lipovci, Lipa, Turnišče, Dokležovje itd. Sličen protest so sestavili in podpisali župani občin celega Prekmurja in odposlali z uradnimi pečati.

Ljudstvo je govorilo in krepko obsodilo našo slepo uradniško upravo. Tako postopajo naši obmejni uradniki na povelje Pribičevića, ki sejejo nezadovoljstvo ravno nad oni del našega naroda, ki je radi dolgoletnega suženjstva potreben največje nege in spoštovanja, ker se nam je ohranil tako dober in nepokvarjen. Sedanja demokratska vlada je največja nesreča za celo državo!

Socialisti lasajo svoje ministre.

Ljubljana, 8. januarja. »Ravnost«, glasilo čeških socialistnih demokratov v novoletni številki ostro napada socialnodemokratske voditelje. »Razvoj republike je v preteklem letu šel pot reakcije in ne napredka, in to s pomočjo in soodgovornostjo soc. dem. ministrov. Ti niso zabranili, da je v maju 1919 dal Klofač (socialist) napasti boljševike, da se je zaveda socializacije razbila. Tusar (soc. dem. ministrski predsednik) je dal obljubo, da se vpele gospodarske zbornice, politično preganjanje cvete in militarizem je dosegel višek z zakonom o dveletnem vojaškem službovanju. Imamo polno c. kr. cenzorjev, ura-

di so preplavljeni s c. kr. dvornimi in tajnimi svetniki, in že za časa vojne so bili češki častniki najbolj surovi. Ljudstvo vlečejo z lažnjivimi poročili. Mesto, da bi vlada priznala, da se je general Henoque osramotil z nezaslišanim verižništvom na debelo, se uradno laže javnosti, da je zapustil svoje vodilno mesto radi slabega zdravja. Ministri, ki jih je naša stranka poslala v vladu, naj napravijo red, ali pa naj gredo!»

»Ravnost« se moti. Tega ne bo dočkala. Reda ne bo, in soc. dem. ministri ostanejo — tako na Češkem, kot pri nas.

Mažarski komunisti umorili 4700 nedolžnih ljudi.

London, 3. jan. Angleški list »Times« se peča z usmrčitvami mažarskih komunistov ter ugotavlja, da je za časa komuni-

stične vlade Bele Kuna bilo po nedolžnem usmrčenih na Mažarskem 4700 ljudi.

Italija ne dobi več živil iz Amerike.

Gorica, dne 7. januarja 1920. Na go-riškem komisarijatu so te dni sporočili v-pavskim županom, naj bodo pripravljeni

da že v prihodnjih dneh občinske apro-vizacije več ne dobe živil, ker bo Amerika ustavila vsa dovaja živil za Italijo.

Pred bojem.

Bližamo se gospodarskemu polomu. Medtem ko se do tal ponižana Nemčija vzpenja in skuša z delom popraviti, kar je vojna razrušila, se naše gospodarstvo podira. Res je, še nikdar ni toliko lir in dolarjev zvenketalo pri nas, še nikdar niso bile listnice tako nabite z bankovci kot danes. In vendar delavno ljudstvo nima od tega nič. Zrela topov so izbruhala imetje tisočerihi malih ljudi v zrak, vsak naboj je plačalo ljudstvo in vsak naboj je zadel moža iz ljudstva v srce.

O, saj skušamo vendar dvigniti bogastvo naše zemlje in blagostanje naših ljudi! nam pravijo. Res je! Vlada vozi vagon moke v Nemško Avstrijo in dobili smo zanje kup starega železa, ki mu Nemci pravijo »lokomotive«. Da dvignemo bogastvo, daje vlada židom in bankirjem izvoznice; ljudstvo — saj vendar verižniki spadajo tudi med ljudstvo! pravi vlada — ljudstvo je radi tega bogatejše. Kaj zato, če plača moko za 2 kroni pri kg dražje! To je malenkost v primeri z milijoni čistega dobička, ki ga prinesejo izvoznice. Tudi premoaga bo kmalu dovolj. Zato je vlada hotela prodati pečuske premogovnike (ki so največji in najboljši) angleškim bankam; hladni in neomajni Anglež bo že znal spraviti dovolj premoaga na dan, če ga mi ne znamo. Če bo pri tem do krvi izšel delavstvo in konsumente, — je to postanska stvar... Tako sedanja vlada.

Slovenska socialna demokracija ima tudi svoje zastopnike med gospodo, ki krmari našo domovino v propast. Čudna stranka je to; če vprašate njene pristaše, kaj danes stranka pravzaprav hoče, vam ne bodo znali dati odgovora. Kaj hoče? Vlado. Zvezo s Kapitalistično Zajednico. Moko za Nemško Avstrijo. Boj proti katolicizmu. Še kaj? Revolucijo! Da, tudi revolucijo se zna igrati naša soc. demokracija; semtertja pošlje kako pozdravno brzojavko boljševikom in žaluje za ubitimi mažarskimi komunisti. Vse to pa dela bolj potih, da se ne zameri kralj, ministrom in še komu drugemu. Tako približno dela, kot oni gorenjski kmetič, ki je prižgal dve sveči; eno za nebeske svetilke, drugo pa Satanu, češ: za vsak slučaj nekaj, previden je treba biti.

Tista stranka, ki je v nemškem parlamentu podpirala Viljemovo politiko in dovoljevala milijone za nemške topove, se je pri nas ugnezdila v vladu. Same sebe se že sramuje in zagotavlja že tedne, da bo »odpoklicala« svoje zastopnike iz jugoslovanske vlade. To je tista stranka, katere pristaši so zažgali ob izbruhu vojne na glavnem trgu v Berlinu rdečo zastavo revolucije med petjem nemške himne, ki oznanja boj celemu svetu. Delavno ljudstvo zapomni si to, ko bodo kazali na grehe drugih mož, ki so danes politično mrtvi! Delavec si enkrat na teden preobleče srajco; ti ljudje pa bodo, če treba vsak dan izpremenili svoje nazore, vrgli revolucionarna gesla od sebe in se udinjali izkoriščevalnemu kapitalizmu, kot delajo to danes. Samo en stavek bodo neomajno in neprestano ponavljali: Proletarci vsega sveta — služite nam!

Naše delavno ljudstvo jim ne bo služilo. Bližamo se gospodarskemu polomu — po krivdi demokratsko - kapitalistične vlade. Mi pa nočemo poloma! Socialna demokracija kliče: Iz razvalin sedanje družbe bo vzkliklo novo življenje! Mi jim odgovarjamo: Delavno ljudstvo noče razvalin, mi nočemo rušiti, z lastnimi rokami hočemo graditi in da nas pri tem delu ne bo motil teror socialne demokracije, si hočemo priboriti politično moč. Občinske volitve bodo prvi poizkus. Pozdravljamo jih in smo jih veseli, ker bodo prinesle zmago pravici delavnega ljudstva!

Za naše ujetnike v Italiji.

Dne 30. dec. 1919. l. se je zbral v gostilni pri Mikužu ožji krog tovarišev, ki so si zadali nalogo, pomagati našim vojnim ujetnikom, ki še danes koprne na tujih tleh po domovini in svobodi. Pri tem se-

stanku so bili navzoči tovariši: župnik Škrjanc, prof. Vagaja, Kap. Mikuž, por. Jere, Šabec, Žitnik, Mravljie, Prelovec, Pivk, Velkavrh, Graienauer in Svetličič. Za predsednika je bil izvoljen prof. Vagaja, za zapisnikarja Svetličič.

Kot prvi je poročal tov. Škrjanc, da postoja odbor Zveze za vrnitev naših ujetniki, ker so bili v teku prvih 6. mese-nobnega pozitivnega dela. Tov. Vagaja naglašja, da je namen našega sestanka, da se obrnemo takoj na centralno vladu, ki naj se zavzame za takojšnjo vrnitev naših ujetnikov iz Italije. Predlaga, da se sestavi tozadevna spomenica na podlagi sle-dečih točk:

1. Italijanski ujetniki niso pravzaprav ujetnik, ker so bili v teku prvih 6. mesecev čisto prosti; 2. ker se drži v ujetništvu dobrovoljce, ki so se že 1915. l. javili v srbsko vojsko. — Tov. Šabec poroča, da so se naši ujetniki obrnili na poslanika, da bi prisegli kralju, a on se sploh ni odzval, zato predlaga, naj se navede v spomenici, da bi centralna vlada zaukazala poslaniku, da ujetnike obišče. Povdarjal je slabši sprejem ujetnikov pri poslaništvu na Dunaju, v Špiljah in Ljubljani, kot povsod v domovini. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. Spomenico podpiše odbor »Zveze za vrnitev naših ujetnikov« in odbor »Društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo«. Izroči se v najkrajšem času po posebni deputaciji predsedniku deželne vlade g. dr. Zerjavu.

Glede sprejema vračajočih se ujetnikov predlaga tov. Mravljie, da se preskrbi pri poverjeništvu za socialno skrb potrebna vsota denarja iz katerega bi se delile podpore potrebnim za prvi čas. Isto-tako se je treba pobrigati za obleke in čevlje; dalje predlaga, da se vloži spome-nica pri zunanjem ministristvu, naj to ob-vesti naša poslaništva v Italiji, Švici in Nemški Avstriji, da se bolje brigajo za vračajoče se ujetnike, posebno kar se tiče hrane. Tov. Vagaja spopolni predlog, da bi se omenilo komisije, ki naj bodo v Ita-liji in ki bi odpravljale ujetnike domov. Enake komisije naj bi tudi na vseh važ-nejših prehodnih točkah skrbele za za-dostno in dobro hrano. Nadalje se pred-laga, da se sprejme breznaidežni aktivni oficirji-ujetniki takoj po povratku v voj-sko. Istotako, da se pobriga v polni meri za dijake s podporami, za uradnike s služ-bami, za obrtnike in trgovce z brezobres-tnim posojilom, delavcem pa naj se priskr-be odgovarjajoče lahke službe. Tudi ti predlogi so bili sprejeti soglasno. Upamo, da omenjeni spomenici ne boste glas vpi-jočega v puščavil!

Zborovanje hrvatskih krščanskih socialcev

Zagreb, 7. jan. Dne 6. t. m. je bil v Zagrebu zaupni shod hrvatskih krščan-skih socialcev in sicer v dvorani katoli-škega rokodelskega društva. Dvorana je bila popolnoma polna. Zastopani so bili volilci iz vseh slojev zagrebskega mesta. Predsednik hrvatske krščanske socialne delavske zveze Zatluka je otvoril zboro-vanje ter pozdravil zastopnike hrvatske pučke stranke, nakar je poročal o politič-nem položaju in komunalni politiki. Nato je govoril dr. Rogulja, ki je konstatiral po-polno edinstvenost in slogu med progr-om hrvatskih krščanskih socialcev in programom hrvatske pučke stranke, kar je tudi obsirnejše obrazložil. Predsednik seljačke demokracije pučke stranke Stje-pan Barič je pozdravil zborovanje v ime-nu seljakov. Govoril je tudi dr. Stjepan Markulin z ozirom na komunalno politi-ko. Končno je bil izvoljen odbor hrvatskih krščanskih socialcev.

V Crnogoro se vrača mir.

LDU Belgrad, 6. jan. »Politika« poro-ča iz Podgorice: Položaj v Crnogori se je zadnja dva tedna jako izboljšal. Na poziv oblasti se je podalo dosedaj 50 odpadni-kov in vsak dan se javijo drugi. V zadnjih bojih je bil njih odpor zelo slaboten; 50 so jih ujeli, 10 je bilo ranjenih in 11 mrt-vih. Prebivalstvo preganja skupno z voja-

štvo odpadnike z jako dobrim uspehom. List sklepa: Ako okoli Božiča ne bo nobenega novega vpada, se bo moglo reči, da je rovarjenje bivšega kralja Nikite definitivno propadlo. »Preženite nam Italijane, potem v Črnigori ne bo nobenega odpadnika več.«

Proti boljševikom v Ameriki.

LDU Washington, 7. jan. (DunKU.-Brezlično.) Policijski departement je včeraj objavil, da je bilo 2907 komunistov aretiranih in deportiranih. Zasedovanja se nadaljujejo. Včeraj je bil aretiran Martens, glavni pomagač sovjetskih agentov in osebni prijatelj Trockega.

Trocki ni umorjen.

LDU Berlin, 7. januarja. (DunKU.) »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Litvinov izjavlja, da so vesti o umoru Trockega brez podlage.

Turška ofenziva proti Grški.

LDU Berlin, 7. januarja. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Lugana: Italijanska poročila pravijo, da namerava Mustafa Kemal paša z dobro oboroženo četo 120.000 mož ofenzivno nastopiti proti grški fronti pri Aidinu.

Madžarska mirovna delegacija.

LDU Pariz, 7. januarja. (ČTU) »Agence Havas« poroča, da je madžarska mirovna delegacija došla in da bo stanovala v Neuillyju.

Nemčija mora izročiti 15.000 oseb entent.

LDU Dunaj, 7. januarja. (ČTU) »Der Neue Tag« poroča, da je ententa napravila seznamek 15.000 oseb, ki jih mora Nemčija izročiti ententnemu sodnemu dvoru. Nemška vlada je Clemenceauju neuradno sporočila, da bo demisionirala, ako se ji bo ta seznamek predložil.

Volitev legijonarskih poslancev.

LDU Praga, 7. januarja. (ČTU) »Česke Slovo« poroča: Legijonari bodo imeli volilno pravico za volitve v češkoslovaški drž. zbor. To se bo tako uredilo, da bodo sprejeli v načrt o volitvah določbo, po kateri bodo legijonari, ki se nahajajo v Sibiriji, tam volili svoje poslance. Ti poslanci bodo imeli sedež v praškem državnem zboru, kakor hitro se bodo vrnil domov.

Sibirski legijonari se vračajo.

LDU Praga, 6. jan. (ČTU) Kakor poroča repatriacijski oddelek ministrstva za narodno brambo, je parnik »Italamaru« davi dospel v Trst s sibirskimi legijonari. Del legionarjev je že odpravljen s sanitetnim vlakom v Budjevece, drugi del pa pride v par dneh. Dne 10. januarja bo prišel v Trst parnik »Scotlandmaru« z 981 invalidnimi legijonari in 54 ženskami.

Povratak Hohenzollernecev in Habsburžanov prepovedan.

Pariz, 7. jan. Vrhovni svet je sprejel francoski predlog, da se povratak Hohenzollernecev in Habsburžanov za vse čase najodločneje prepove.

Politične novice.

— Jugoslovanski ujetniki v Italiji se vračajo. Kakor poroča Ljubljanski dopisni urad iz Beograda, se je jugoslovanski poslanik v Rimu Antonijević sporazumel z italijansko vlado glede jugoslovanskih ujetnikov. Vsak teden bo odpotoval transport 2000 mož. Brzkone je vojnih ujetnikov nad 30.000 mož. Vojni minister Hadžić je ukazal poveljniku 4. armade v Zagrebu, naj pripravi vse potrebno za sprejem teh jugoslovanskih vojakov. Povodoma tega je bil poveljnik dravske divizije general Smiljančič pozvan v Zagreb. Odrejeno je tudi, da bodo repatriirani vsi jugoslovanski podaniki, ki so bili med vojno internirani v raznih zavezniških državah. Z ozirom na to javlja Reuterjev urad iz Londona z dne 1. januarja: »Times« objavljajo depešo iz Splita o izpustitvi jugoslovanskih vojnih ujetnikov. Iz Italije dosepevajo vsak dan jugoslovanski ujetniki v skupinah po 200 do 300 mož; to kaže jasno, da je italijanska vlada zavzela spravljivo stališče v dalmatinskem vprašanju.

— Volitve. Belgrajska »Politika« poroča, da bo volilni red prihodnji teden izgotovljen. Vlada še ni sklenila, ali bodo 16. aprila samo volitve za konstituanto ali tudi za parlament. Glede števila poslancev za konstituanto so mnenja različna. Večina ministrov misli, naj bi znašalo število poslancev za konstituanto 600, drugi pa menijo, da zadostuje 300 do 350 poslan-

cev. Vprašanje o udeležbi članov opozicijskega bloka pri pripravah tega načrta se bo rešilo v ustavnem odseku po počitnicah. Del radikalnih poslancev baje misli, naj se radikalci udeležijo teh priprav. Prejone bodo storili to tudi člani Narodnega kluba in dr. Koroščeve skupine.

— Hvala za pouki Včerajšnji »Narod« nas hudo ošteva, da smo z ministrom Kramerjem nezadovoljni. Prisiliti nas hoče, da ga smatramo za sposobnega in marljivega. Oprostite nam, da imamo o ministru Kramerju svoje mnenje. Dr. Kramer se kot minister za zjednačenje zakonov vendar ni izkazal ne sposoben, ne marljiv. Zjednačil ni zakonov o nobeni materiji. Izdelal je samo zakon o državljanstvu, ki pa je bil po mnenju vsega časopisja in po sodbi Narodnega predstavništva pod vsako kritiko. Narodno predstavništvo ga je v odboru pokopalo, ne da bi se o zakonu dalje posvetovalo. Predelal je tudi poslovni red za predstavništvo, a tudi ta elaborat ni prišel v pretres v zbornici. Naravnost odrekal pa je dr. Kramer kot minister za konstituanto. Če je marljiv, potem radi ne sposobnosti ni nič naredil, če je pa sposoben, pa zaradi nemarnosti. Kot minister trgovine in industrije je brez programa ter vodi našo trgovinsko politiko nervozno liki histerični človek. Kar danes naredi, jutri opozove. Iz njegovega ministrstva bi vendar morala dobivati trgovina smernice, vsa javnost informacije. Toda od dr. Kramerja ne čujemo nič. Za »Narodov« pouk o krščanski ljubezni pa smo hvaležni, ker taki resni opomini od kompetentne strani gotovo tudi nam ne škodijo.

— Naši trgovski odnosi s Češko-Slovaško. Zopet se moramo hudovati na dr. Kramerja, četudi »Narodu« to ni po volji. Iz našega trgovskega ministrstva popolnoma nič gotovega ne izvemo o naših odnosih z inozemstvom. Čehi imajo trgovsko bilanco za prvih 6 mesecev svojega samostalnega življenja gotovo in objavljeno. Iz nje izvemo, da je iznašal v tej dobi češki uvoz v našo državo 51 milijonov, a izvoz 52 milijonov češkoslovaških kron. Ali bi nam tega naš trgovinski minister ne mogel povedati? To vendar zanima vsakega kulturnega človeka.

— Republikanska stranka. Poslanec Jaša Prodanovič je naznanil predsedništvu Narodnega predstavništva ustanovitev republikanske stranke, v katero je vstopilo že 7 poslancev. V Narodnem predstavništvu visi tabla z označbo kluba republikanskih poslancev.

— Neljubo za demokrate. Notranji minister Pribičević je postavil za začasnega komisarja železniške postaje v Kraljevi v činu sreskega načelnika III. razreda Janka Gjinginoviča, kakor pravi Pribičević, bivšega političnega činovnika in svršenega pravnika. Zdaj narodna omdinska organizacija v Kotoru javno dokazuje, da je Pribičevićev Janko svršil samo ljudsko solo in bil za časa vojne konfident Avstrije nasproti Črnigori. Toda kake zasluge ima Janko? Pred par meseci je Janko — mimogrede povedano, tudi bivši frankovec — izstopil iz katoliške cerkve ter prestopil k pravoslavju in se sedaj imenuje Srbina. Od vseh strani smrdi korupcijal.

— Kristan zopet na Dunaju. Z Dunaja poročajo: Pooblaščenec češkoslovaške republike dr. Flieder je sinoči došel iz Prage na Dunaj. Z njim je prišel tudi jugoslovanski minister Kristan, ki bo ostal nekaj dni na Dunaju.

— Smrtno kazen za oderuhe in verižnike zahteva »Riječ«. Pravi, da vsa doseđanja sredstva proti tem zločincem niso pomogla, zato se je treba lotiti najostrejših — smrtnih kazni. Lakomniki so kukavice, na njih se bo delovanje zastrašujočih kazni najbolje pokazalo. Prej nego v nemirih pride v nesrečo mnogo poštenih ljudi, je boljše, da plača z življenjem na vešalih nekoliko lakomnikov. — Ali diši demokratom po — zveplu, da so pripravljeno žrtvovati nekaj svojih Petričev, Hafnerjev in podobnih »demokratov«?

— Stavka železničarjev v Srbiji. Ker niso izplačali dražinskih doklad, so začeli v Nišu stavkati železničarji. Izdali so proglas, v katerem naznanjajo, da so dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne vstopili v stavko, ker jim niso izplačali dražinske doklade v višini enomesečne plače, ki bi jo moralo ministrstvo za promet izplačati do 25. dec. Zaradi komplikacij je bil rok plačila podaljšan do 3. januarja, ker pa jim doklade niso bile izplačane tudi do 5. t. m. ne, so začeli stavkati. Pridružili so se jim vsi železničarji v Srbiji, ki niso dobili doklad.

— Železničarska stavka v Bolgariji. O dogodkih v Bolgariji poroča belgrajska »Politika« preko Pirota: Stavka na železnih traja dalje. Na mnogih mestih so se krvavo spopadli vojniki in stavkajoči komunisti. Vse kaže, da dobiva boljševiška organizacija v Bolgariji močno podporo iz Rusije. Ministrski predsednik Stambulinski je mobiliziral svoje pristaje. Ponekod so vojniki-železničarji prevzeli železniško službo. Pozvani so pod orožje tudi stavkajoči uslužbenci pošte in bzojajava.

Dnevne novice.

— Za profesorje na zagrebški medicinski fakulteti je predložil profesorski zbor: dr. Alberta Botterija v Ljubljani za oftalmologijo, dr. Edm. Herrmanna na Dunaju za ginekologijo in babištvo, dr. Edv. Miloslaviča na Dunaju za sodno medicino.

— Papirnati drobiž. Finančni minister je odredil, da se natiska papirnati drobiž po 2 in pol pare ali 10 vinarjev, po 5 par ali 20 vinarjev ter po 25 par ali 1 krono. Ta drobiž bo imel na eni strani označbo v dinarski, na drugi strani pa v kronski veljavi.

— Tatvine na Jesenicah. Josip Avsenak iz Žirovnice in Matevž Arh z Javornika sta ukradla tovorni na Jesenicah železno opore. V Ljubljani so obsodili za to Avsenaka v 5, Arha pa v 3 mesečno težko ječo. Ferdinandu Martinjaku je prisodilo ljubljansko deželno sodišče 8, Francu Oblaku pa 4 tedne težke ječe. S Save sta oba in sta kradla Kranjski industrijski družbi žico. Po razglašeni obsodbi je rekel predsednik senata g. nadsvetnik Vedernjak obsojencema: »Tako fajn fanta sta, pa kradata; poboljšajta se!«

— Kako se krade usnje v Tržiču. Stanko Srečnik in Karel Novak sta bila obsojena pri ljubljanskem deželnem sodišču in sicer: Srečnik v 3, Novak pa v en mesec težke ječe. Novak je rekel: Srečniku sem dal usnje in podplate, ker se mi je smilil; gospod, katerega je prosil, mu ni dal usnja. — Predsednik nadsvetnik Vedernjak: »Toliko usnja, kolikor ste mu ga dali, ni rabil za čevlje«. — Obtoženca sta na to molčala.

— Kaznovani trgovci. Policijsko poverjeništvu v Zagrebu je obsodilo 18 trgovcev, ki so povodom kolkovanja denarja zvišali cene blagu, na denarno globo od 1000 do 20.000 kron in na zapor od treh dni do enega meseca. Rzsodbe so pravomočne in so se na strošek obsojencev objavile v »Narodnih Novinah«. Naj se z enako energijo stopa tudi pri nas!

— Kraja svinjine v Zagorju. Krčmarju iz Podkrajja pri Zagorju so ukradli Govejšek, Zupan in Mrak več svinjine; Franc Slor, ki je rojen v Rauseku v Nemčiji, a dela v Zagorju, je tudi jedel od ukradene svinjine. Govejška, Mraka in Zupana sodišče ni več dobilo, ker so ušli v razne kraje; Sloru je pa prisodilo deželno sodišče v Ljubljani 5 dni zapora, ker je jedel ukradeno meso.

— Za upostavo stavbene delavnosti. Osješka trgovska zbornica je poslala pristojnemu ministrstvu v Beogradu obširno spomenico, kako bi se oživila stavbena delavnost. Med drugim predlaga za nove stanovanjske hiše dalekosežne davčne olajšave, pri industrijskih novogradnjah in razširjavah pa naj se 75 % investiranega kapitala odpise na breme izrabe in prenese v amortizacijski fond, ostanek naj se podvrže sedanjem predpisom o odpisu vrednosti.

— Zopet železniška nezgoda. Na postaji Šaš na Hrvatskem, kjer se je nedavno pripetila velika eksplozija, je 3. t. m. ponoči trčil orient-ekspres s tovornim vlakom. Ekspresni vlak se je poškodoval, človeških žrtev ni bilo; samo en kurjač je bil lahko ranjen.

— Nove določbe o splavih lesa na Hrvatskem. Hrvatska vlada je izdala nove določbe o gradbi splavov. Splav sme biti

dolg največ 36 seznjev in 8 seznjev širok. Ponoči, v snegu in megli splavi ne smejo pluti.

— Proti draginji v Zagrebu. Te dni je začela v Zagrebu zopet poslovati komisija za pobiranje draginje. — Pomanjkanje kruha v Zagrebu je vsak dan večje. Pred pekarnami stoje cele vrste ljudi kakor v najhujših vojnih dneh.

Ljubljanske novice.

— lj Pevska šola Pevske zveze »Ljubljane« danes zvečer ob pol 19. uri.

— lj Dražilci mesa. Uradno se javlja: Po tem, ko je bil odsek za prehrano radi maksimiranja cen za surove goveje kože na 18 kron dovolil ljubljanskim mesarjem, da prodajajo goveje meso prve vrste po 15.70 K, druge vrste pa po 13.70 K, je prišlo iz krogov občinstva mnogo pritožb, da se mesarji teh cen ne drže, dalje pa, da prodajajo meso druge vrste za meso prve vrste, ter da skušajo cene zaokrožiti na 16 kron in še višje. — Deželna vlada je dala danes ugotoviti, po kakšnih cenah se prodaja meso v Ljubljani. V obče se je konstatiralo, da se mesarji naredbe drže. Cena slanine se dosedaj ni maksimirala in je v zadnjem času stopila na 42 do 46 kron za kilogram, kar je očitno neutemeljeno, zakaj ugotovljeno je, da je vsako ceno preko 36 do 38 kron smatrati za pretirano. — V sled tega položaja deželna vlada vabi vsakogar, kateri bi opazil, da se za prodajo mesa določene maksimalne cene skušajo preokročiti naravnost ali s kakimi prevezami, zlasti pa s tem, da se meso druge vrste prodaja kot prvovrstno meso, da vse te primere nemudoma ovadi uradu zoper naviljalce cen, verižnike in tihotapce pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani (II. nadstropje), kateri ima naročilo, eksemplarično kaznovati vsak pregrešek. — Obenem je odsek za prehrano povabil mestni magistrat, oz. tamkaj poslujoči odbor za določevanje cen, da nemudoma maksimira ceno slanine.

Narodno gledišče.

Opera:

V četrtek, 8. t. m. Rigoletto, Abnm. E 2.

Drama:

V četrtek, 8. t. m. Pepelka, uradniška, Abnm. izven.

Aprovizacija.

a Članom »Splošne gospodarske za druge za Slovenijo« na Gosposvetški cesti se bode oddajala, pričeni z dnem 9. t. m. moka in fižol po naslednjem vrstnem redu: Od štev. 1 do 200 v petek dne 9. t. m., od 201 do 400 v soboto 10. t. m., od 401 do 600 v ponedeljek 12. t. m., od 601 do 800 v torek 15. t. m., od 801 do 1000 v sredo 14. t. m. in od 1001 do 1200 v četrtek 15. t. m. Za vsakega družinskega člana se bode oddalo po 2 kg moke za pecivo po 5 K 50 v, 1 kg moke za kruho po 5 K, 1 kg moke za kruh po 2 K 50 v in 1 kg fižola po 4 K 20 v. Člani se opozarjajo, da se točno ravnavo po zgorajšnjem vrstnem redu. Kdor še ni prejel izkaznice, naj pride pravočasno v prodajano ponjo, ker se bode blago oddajalo le proti rumentnim izkaznicam.

Nekoč je živel kralj.

Spisal Rabindranat Tagore.

(Dalje.)

Kraljica je skuhala lastnoročno in z veliko pažnjo za štirinšestdeset ljudi in je naredila zanj sedež iz sandalnovega lesa in je pripravila jedi v zlatih skledah in srebrnih kupicah. Princezinja je stala za njo s pavovimi pahljačami v rokah. Kralj je po dvanajstih letih odsotnosti stopil v svojo palačo in princezinja je zganila pahljače in razžarela vse sobe s svojo lepoto. Kralj je gledal svojo hčer v obraz in je pozabil celo na jedi.

Končno je vprašal svojo kraljico: »Povej, kdo je ta deklica, katere lepota se zdi ko zlat odsev boginje? Čegava hči je?«

Kraljica je namršila čelo in vzkliznila: »O, kako strašna je moja usoda! Svoje lastne hčere ne poznaš?«

Kralj je bil nem od začudenja. Končno je dejal: »Moja majčkena hčerka je vzrastla v ženo?«

»Kaj tedaj?« je dejala kraljica in vzdihnila. »Ali ne veš, da je preteklo dvanajst let od tega?«

»Toda čemu jo nisi poročila?« je vprašal kralj.

»Tebe ni bilo doina,« je dejala kraljica. »In kako naj bi dobila primerneža ženina zanjo?«

Kralj se je vznemiril. »Prvi mož, ki ga bom jutri videl, ko bom stopil iz palače,« je dejal, »naj jo poroči.«

Princezinja je nadaljevala svojo lepoto igro s pahljačami iz pavovega perja, kralj pa je končal svoj obed.

Naslednje jutro, ko je kralj stopil iz palače, je zagledal sina nekega brahmanca, ki je nabiral suhljad v gozdu pred palačo. Bil je star približno sedem ali osem let.

Kralj je dejal: »Temu dam svojo hčer za ženo.«

Kdo naj se zoperstavi kraljevemu povelju? Takoj so poklicali dečka in izmenjali poročne vence med njim in princezinjo.

Pri tem mestu sem se stisnil tesno k babici in vprašal naglo: »In potem?«

V dnu mojega srca se je porodila goreča želja, da bi bil jaz sam na mestu tega srečnega sedemletnega dečka. Noč je hrumeala od padanja dežja. Ilovната svetilka poleg moje postelje je jedva brlela.

Glas moje babice se je glasil monotonno, ko je pripovedovala pravljico. In vse te reči so služile v to, da sem si v skritem kotičku svojega mladega srca predstavljati, kako sem v polmraku kateregakoli nedoločnega časa nabiral suhljad v kraljevstvu kateregakoli nedoločnega kralja, in v hipu so bili izmenjeni venci med menoj in med princezinjo, ki je bila lepa kot kraljica čednosti. Nosila je zlat trak v svojih lasih in zlate uhanne v svojih ušesih. Imela je zlato ovratnico in zlate zapestnice ter zlato verižico okrog pasu, zlati obročki so ji zvenketali na nogah.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Jode Rutar.

Tiska »Jugoslovanska Nakarna« v Ljubljani.